

**Klagenemnda
for offentlige anskaffelser**

Innklagede har gjennomført en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av skisseprosjekt/forprosjekt for ny ungdomsskole i Lenvik kommune. Klagenemnda fant at innklagede ikke hadde brutt regelverket ved å avvise klager fra konkurransen, jf. forskriften § 11-10 (1) bokstav a.

Klagenemndas avgjørelse 17. juni 2013 i sak 2011/258

Klager: Haldde arkitekter AS

Innklaget: Lenvik kommune

Klagenemndas medlemmer: Arve Rosvold Alver, Magni Elsheim, Siri Teigum

Saken gjelder: Avvisning av leverandør

Bakgrunn:

(1) Lenvik kommune (heretter kalt innklagede) kunngjorde 19. juni 2011 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av skisseprosjekt/forprosjekt for ny ungdomsskole i Lenvik kommune. Tilbudsfrist var i kunngjøringen punkt IV.3.4 angitt til å være 17. august 2011.

(2) I konkurransegrunnlaget fremgikk det under "*Prosjektbeskrivelse*" at området hvor skolen var tenkt plassert var regulert som friområde, og at realiseringen av ny ungdomsskole forutsatte at det ble foretatt en reguleringsendring. Videre fremgikk at:

"Skisseprosjektet for ny ungdomsskole skal være utgangspunkt og premissleverandør for utforming av reguleringsforslaget / - endring ift. det aktuelle området. Lenvik kommune forutsetter at skisseprosjektets forslagsstiller fører en tett dialog med kommunens plangruppe for å sikre at reguleringsplanforslaget og forprosjektet til ny ungdomsskole er avstemt mot hverandre. Det gjelder både for utforming av ny skolebygg, nøyaktig plassering, trafikkalt forhold, utenomhusanlegg og samspill mellom Finnsnes Barneskole og den nye Ungdomsskolen."

(3) Det var opplyst i konkurransegrunnlaget at i arbeidene skulle det også inkluderes svømmebasseng.

(4) Følgende fremgikk av konkurransegrunnlaget under "[v]alg av tilbyder":

Tilbudene vil bli evaluert av kommunenes prosjektleder samt virksomhetsleder Bygg & Eiendom. Oppdragsgiver forbeholder seg rett til å velge hvilket som helst av tilbudene eller forkaste samtlige. Valg av tilbyder foretas ut fra prinsippet det mest økonomisk fordelaktige tilbud basert på tilbudsgrunnlaget. Det vil bli lagt vekt på følgende kriterier:

Kompetanse hos aktuelle saksbehandlere

Postadresse
Postboks 439 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse
Rådhusgaten 4
5014 Bergen

Tlf.: 55 59 75 00
Faks: 55 59 75 99

E-post:
postmottak@kofa.no
Nettside: www.kofa.no

Referanser (20 %)

Leveringstid (20 %)

Pris og ytelser (60 %)"

- (5) Kvalifikasjonskriteriene fremgikk av side 3 i konkurransegrunnlaget, hvor det blant annet fremgikk følgende krav:

- *"Kompetanse på tilbudte medarbeidere. Det settes som krav at tilbyder skal inneha kompetanse på siv.arkitekt nivå"*
- *"Dokumentasjon på hvilke underkonsulenter som arkitekt skal benytte på de forskjellige fag."*

- (6) I vedlegg to til konkurransegrunnlaget var det inntatt en "[s]pesifisering av hvilke tjenester Lenvik kommune forutsetter at tilbudet skal inneholde". Når det gjaldt skisseprosjektet fremgikk blant annet at:

"Tegninger

- *relevante tegninger i hensiktsmessig format og målestokk*
- *situasjonsplan og utomhusplan 1:500*
- *etasjeplaner 1:200 med inntegnede hovedelementer og -funksjoner*
- *fasader og snitt 1:200*
- *perspektiv/3-D-visualisering/volummodeller etter avtale*
- *visualisering i form av perspektiver eller lignende*

Beskrivelse

Følgende temaer skal beskrives:

- *arkitektonisk utforming*
- *materialbruk på overordnet nivå*
- *konstruksjonsprinsipp og hovedtrekk i teknisk struktur*
- *utomhusplan*
- *lyd/akustikk ift. ytre omgivelser*
- *brannkonsept*
- *prinsipper for miljø- og energiløsninger*
- *universell utforming (hovedprinsipper)*
- *arealer*
- *kapasiteter*
- *kostnader (NS 3453)*

- *fremdriftsplan for videre prosjektering og bygging*
- *SHA-notat knyttet til valgte arkitektoniske løsninger"*

(7) Videre fremgikk følgende for forprosjektet:

Tegninger

- *situasjonsplan typisk 1:500 eller 1:1000. Se spesifikasjoner fra Standard Norge*
- *etasjeplaner 1:50 eller 1:100 med inntegnet romprogram. Takplan 1:50 eller 1:100*
- *snitt **1:50** eller 1:100 med angitt informasjon iht. Standard Norges spesifikasjoner*
- *fasader 1:50 eller 1:100 med angitte kote- og gesimshøyder himlingsplaner 1:50 eller **1:100** med angivelse av omfang og kotehøyde for ulike himlingstyper*

Annen dokumentasjon

- *forenklet rombehandlingsskjema (hovedprinsipper)*
- *funksjonskrav/ytelsesbeskrivelse eller spesifisert beskrivelse og mengdefortegnelse iht. NS 3420*
- *visualisering av eksteriør og interiør i form av perspektiv e.l.*

Beskrivelse

Beskrivelsen skal ta opp følgende temaer:

- *arkitektonisk utforming*
- *hovedmaterialbruk*
- *konstruksjonsprinsipp og hovedtrekk i teknisk struktur utomhusplan*
- *lyd/akustikk*
- *brannstrategi og branntekniske løsninger*
- *forslag til miljø- og energiløsninger*
- *arealer, volumer. Regnet etter bygningsdelstabellen, 2 - 3 siffernivå*
- *byggverkets kapasiteter*
- *kostnadsberegninger basert på NS 3453*
- *forslag til fremdriftsplan for videre prosjektering og bygging*
- *SHA-notat om arkitektoniske løsninger*
- *transportanalyse, logistikkplan*
- *avfallsplan*

Det skal utvikles en egen BIM-basert manual for prosjektet.

Modellen fra skisseprosjekt bearbejdes, justeres og kompletteres, fortrinnsvis på tverrfaglig nivå, i tråd med prosjektets BIM-manual:

- *innteget romprogram, med angitt romareal og formål*
- *innervegger*
himlingsflater i riktig høyde
- *kontrolldokumentasjon (modell er sjekket mot ulike programmer) formålsrettede BIM-modeller som; brannsikring, akustikk, krav til universell utforming, krav til dagslys, krav til energibruk"*

- (8) Innen tilbudsfristen mottok innklagede 11 tilbud, herunder fra Haldde arkitekter AS (heretter kalt klager).
- (9) Det fremgikk av klagers tilbudsbrev at tilbudet omfattet *"tjenester fra arkitekt (ARK) og rådgivende ingeniører innen byggeteknikk (RIB) og dekker etter vår vurdering en besvarelse iht. konkurransegrunnlaget."* Det var vist til 15 referanseprosjekter, hvorav to gjaldt *"skisseprosjekt utvidelse"*, og de øvrige gjaldt i hovedsak utvidelse, ombygging, rehabilitering og nybygg. Videre hitsettes følgende:

"Organisasjonsplan og oppgaveforståelse

Haldde arkitekter AS er et relativt nyoppstartet foretak, men våre medarbeidere har lang erfaring fra prosjektering og prosjektutvikling i Nord-Norge med særlig stor kompetanse på skole- og helsebygg. Med vår kompetanse, kreativitet og mulighet for tett oppfølging ligger forholdene til rette for et svært godt resultat i forhold til prosjektets suksesskriterier. Vi legger stor vekt på at de tidlige fasene av prosjektet blir gjennomført på en god måte.

Ansvarlig saksbehandler (ARK) på dette prosjektet vil være sivilarkitekt [...]har lang erfaring fra prosjektering/renovering av skolebygg i Nord-Norge. Hun har inngående kunnskap om den eksisterende bygningsmassen og god kjennskap til brukernes behov og ønsker. Gjennom 20-årig arkitektpraksis og prosjektering av en rekke skolebygg har hun tilegnet seg betydelig erfaring på pedagogikk, læreplaner, reformer, krav til skolebygg og HMS.

Sivilarkitekt MNAL [...] og interiørkonsulent [...] vil være prosjektmedarbeidere for oppgaver av rutinemessig karakter eller som backup-personell for ARK i tilfelle uforutsette hendelser.

[...]

Vår underkonsulent på dette prosjektet vil være:

Rådgivende ingeniør byggeteknikk (RIB) RIB inord as v/[...]

Ansvarlige saksbehandlere for underkonsulenten dokumenterer sin erfaring fra relevante faglige oppdrag gjennom vedlagte CV. Både Haldde arkitekter AS og underkonsulent RIB inord as har sentral godkjenning tiltaksklasse 3.

- (10) I klagers tilbud var det videre vedlagt CV for sivilarkitekter, interiørkonsulent/teknisk tegner, og daglig leder/sivilarkitekt MNAL. Det fremgikk blant annet at daglig

leder/sivilarkitekt MNAL hadde kurs i krav i brannprosjektering og at sivilarkitekt hadde kurs i brannsikkerhet i bygninger.

- (11) For underleverandør RIB INORD AS fremgikk det at selskapet hadde følgende sentrale godkjenninger:
- *Ansvarlig søker for bygninger og installasjoner, tiltaksklasse 2*
 - *Ansvarlig prosjekterende for bygninger og installasjoner, tiltaksklasse 3*
 - *Ansvarlig kontrollerende for prosjektering av bygninger og installasjoner, tiltaksklasse 3*
 - *Ansvarlig utførende for bygninger og installasjoner, tiltaksklasse 2*
 - *Ansvarlig kontrollerende for utføring av bygninger og installasjoner, tiltaksklasse 3*
 - *Ansvarlig prosjekterende for anlegg, konstruksjoner og installasjoner, tiltaksklasse 3*
 - *Ansvarlig kontrollerende for prosjektering av anlegg, konstruksjoner og installasjoner, tiltaksklasse 3*
 - *Ansvarlig kontrollerende for utføring av anlegg, konstruksjoner og installasjoner, tiltaksklasse 3*
- (12) Det var også vedlagt en CV for underleverandøren, hvor det fremgikk at underleverandør hadde ingeniørkompetanse innen bygg og anlegg. Av kurs fremgikk blant annet "*[p]rosjektering av betongkonstruksjoner*", "*[h]vordan brannsikre elektriske anlegg*", "*[b]rannsikre bygg*". Det var også inntatt en referanseliste med flere prosjekteringsoppdrag.
- (13) Klager ble meddelt avvisningsbeslutning ved brev datert 23. august 2011, hvor det samtidig ble opplyst at tilsammen tre tilbud ble avvist. Det fremgikk at "*[d]a deres tilbud ikke tilfredstilte kravet om dokumentasjon på underkonsulenter jmf kvalifikasjonskriteriene i tilbudsgrunnlaget er det blitt forkastet.*"
- (14) Det fremgår av anskaffelsesprotokollen at samtlige 3 avviste leverandører ble avvist som følge av manglende dokumentasjon på underkonsulenter. Tilbudsprisene i konkurransen var mellom kroner 472 700 eks. mva og kroner 4 719 700 eks. mva.
- (15) Klager ba om begrunnelse for avvisningen ved e-post av 25. august 2011.
- (16) Innklagede besvarte henvendelse ved brev datert 29. august 2011, hvor det fremgikk at klagers tilbud kun inkluderte rådgivende ingeniør bygg (RIB), og at følgende underkonsulenter manglet: "*Rådgivende ingeniør Brann(RIBr), Rådgivende ingeniør VVS(RIV), Rådgivende ingeniør EL(RIE), Rådgiver på akustikk(RIAkk).*"
- (17) Saken ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser ved brev datert 8. september 2011. Klager anførte å være urettmessig avvist.
- (18) Ved brev datert 7. mai 2013 avviste klagenemndas sekretariat klagen som uhensiktsmessig for behandling i klagenemnda, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 9. Grunnen var at sekretariatet fant at klager var rettmessig avvist og at klagen klart ikke kunne føre frem.

- (19) Klager klaget på avvisningen ved brev datert 7. mai 2013, hvor det ble anført at det ikke på noe tidspunkt var vist til at innklagede hadde etterspurt tjenester utover de klager hadde gitt tilbud på. Det fremgikk blant annet at:

"Som vurderingen sier, ble det i denne konkurransen stilt krav om at vi skulle vise til kompetanse for å kunne beskrive følgende tjenester i skisse-/forprosjekt:

• Konstruksjonsprinsipp	<i>Her ble vist kompetanse gjennom CV for byggingeniør (RIB)</i>
• Hovedtrekk i teknisk struktur	<i>Her ble vist kompetanse gjennom CV for byggingeniør og arkitekt</i>
• Utomhusplan	<i>Her ble vist kompetanse gjennom CV for arkitekt</i>
• Lyd/akustikk	<i>Her ble vist kompetanse gjennom CV for arkitekt</i>
• Elementer knyttet til brann	<i>Her ble vist kompetanse gjennom CV for byggingeniør og arkitekt"</i>

- (20) Ved brev datert 16. mai 2011 meddelte klagenemndas leder at klagen ble tatt til følge, og at saken skulle behandles av klagenemnda.

Anførsler:

Klagers anførsler:

- (21) Klager er urettmessig avvist, da klager har tilstrekkelig kompetanse til å oppfylle kvalifikasjonskravet. Det fremgår ikke i anbudsgrunnlaget at tilbudet skal inkludere rådgivende ingeniør brannteknikk (RIBrann), rådgivende ingeniør VVS (RIV), rådgivende ingeniør EL (RIE) eller rådgiver på akustikk (RIAk). Det stilles heller ikke krav til slik kompetanse. Klager har med underrådgiver RIB inord AS (rådgivende ingeniør bygg) betydelig erfaring på forprosjektering av skolebygg. Klager kan ikke avvises på grunn av manglende dokumentasjon for underrådgivere det ikke er stilt krav om.

Innklagedes anførsler:

- (22) Klager er rettmessig avvist, da klager ikke oppfylte kvalifikasjonskravene. Klager hadde ikke dokumentert underkonsulenter på RIBr (rådgivende ingeniør brann), LARK (landskapsarkitekt), RIE (elektro), RIV (varme, ventilasjon, sanitær). Innklagede hadde satt krav om at underkonsulenter på alle fag skulle være dokumentert. Utarbeidelse av skisseprosjekt/forprosjekt er en komplisert og krevende prosess, og sammenhengen mellom de forskjellige fagene er av stor betydning.

Klagenemndas vurdering:

- (23) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder skisse/forprosjekt for ny ungdomsskole på Finnsnes som er en bygge- og anleggsanskaffelse. Slik saken er opplyst legges det til grunn at innklagede estimerte anskaffelsen til ikke å overstige terskelverdiene i forskriften § 2-2, som støttes av at valgte leverandørs tilbud også var under kroner 1 000 000. I tillegg til lov om offentlige

anskaffelser følger anskaffelsen etter sin opplyste art og verdi forskrift om offentlige anskaffelser av 7. april 2006 nr. 402 del I og II, jf. forskriftens §§ 2-1 og 2-2.

- (24) Klager anfører å være urettmessig avvist. Det følger av forskriften § 11-10 (1) bokstav a at "*[o]ppdragsgiver skal avvise leverandører som[...]ikke oppfyller krav som er satt til leverandørenes deltakelse i konkurransen, med forbehold av § 12-3 (tilleggsfrist for ettersending av dokumenter)*".
- (25) Klager ble avvist som følge av manglende oppfyllelse av kravet om "*[d]okumentasjon på hvilke underkonsulenter som arkitekt skal benytte på de forskjellige fag*". Isolert sett fremstår dette ikke som et kvalifikasjonskrav, men heller som et dokumentasjonskrav for tilbyderne kvalifikasjoner. Med den uklarhet som er knyttet til dette kravet kan det også reises spørsmål ved om dette er et lovlig angitt kvalifikasjonskrav. Dette er imidlertid ikke problematisert av partene, og klagenemnda kan derfor ikke ta stilling til dette, jf. klagenemndsforordningen § 12 (3) om at klagenemnda ikke kan gå utenfor partenes anførsler og påstander.
- (26) I brev datert 29. august 2011 ble avvisningen begrunnet med at klager kun hadde tilbudt rådgivende ingeniør bygg (RIB), og at klager manglet følgende underkonsulenter: "*Rådgivende ingeniør Brann(RIBr), Rådgivende ingeniør VVS(RIV), Rådgivende ingeniør EL(RIE), Rådgiver på akustikk(RIAkk)*". Innklagede har opplyst i tilsvaret at avvisningen også skyldes at klager ikke hadde oppgitt landskapsarkitekt (LARK), mens manglende rådgiver på akustikk(RIAkk) er ikke nevnt som avvisningsgrunnlag. Klager har hevdet at klager ikke kan avvises for manglende dokumentasjon av underrådgivere det ikke er stilt krav om.
- (27) Det er riktig som klager påpeker at det ikke fremgikk eksplisitt av konkurransegrunnlaget at tilbyderne skulle angi underrådgivere for fagene rådgivende ingeniør brannteknikk (RIBr), rådgivende ingeniør VVS (RIV), rådgivende ingeniør EL (RIE) eller landskapsarkitekt (LARK). Når det som her er angitt krav til dokumentasjon for oppfyllelse av kvalifikasjonskravene må det nærmere innholdet i kvalifikasjonskravene fastlegges på bakgrunn av de tilhørende dokumentasjonskravene, jf. eksempelvis klagenemndas sak 2011/330 med videre henvisninger.
- (28) I konkurransegrunnlaget var det også stilt krav om "*[k]ompetanse på tilbudte medarbeidere. Det settes som krav at tilbyder skal inneha kompetanse på siv.arkitekt nivå*". Det var dermed både stilt krav om kompetanse på tilbudte medarbeidere, og krav om dokumentasjon på hvilke underkonsulenter som skulle benyttes på de forskjellige fag. Sett i sammenheng er det nærliggende å forstå dette på den måten at tilbyderne måtte dokumentere kompetanse innenfor samtlige fag som var nødvendig for å kunne utføre arbeidet, enten ved at tilbyderne selv hadde denne kompetansen, eller ved bruk av underleverandøren.
- (29) Anskaffelsen gjaldt utarbeidelse av skisseprosjekt med tilhørende forprosjekt for ny ungdomsskole på Finnsnes. Realisering av ny ungdomsskole forutsatte en reguleringsendring, og prosjektet skulle være utgangspunkt og premissleverandør for utforming av reguleringsforslag/endring for det aktuelle området. I konkurransegrunnlaget var det videre angitt en utfyllende "*[s]pesifisering av hvilke tjenester Lenvik kommune forutsetter at tilbudet skal inneholde*" i vedlegg 2. Det fremgikk blant annet at tilbyderne for både skisseprosjekt og forprosjekt skulle beskrive

konstruksjonsprinsipp og hovedtrekk i teknisk struktur utomhusplan, lyd/akustikk, samt elementer knyttet til brann.

- (30) Klagenemnda har begrensede forutsetninger for å vurdere hvilke faglige krav som er nødvendig for gjennomføringen av anskaffelsen. Basert på anskaffelsens karakter, fremstår imidlertid kompetanse på rådgivende ingeniør brann (RIBr), landskapsarkitekt (LARK), rådgivende ingeniør EL (RIE), rådgivende ingeniør varme, ventilasjon, sanitær/VVS (RIV) som relevant kompetanse for å ivareta innklagedes behov ved anskaffelsen. Innklagede har også forklart at utarbeidelsen av skisseprosjekt og forprosjekt var en komplisert og krevende prosess, hvor sammenhengen mellom de forskjellige fagene er av stor betydning. Det var derfor viktig for innklagede at konsulentene ble involvert fra starten. Selv om dette ikke kommer særlig klart frem må konkurransegrunnlaget etter nemndas vurdering forstås slik at det var stilt et krav om at tilbyderne måtte dokumentere kompetanse innenfor RIBr, LARK, RIE og RIV.
- (31) Klager hevder å ha tilstrekkelig kompetanse til å levere skisseprosjekt og forprosjekt iht. alle krav i konkurransegrunnlaget, sammen med underrådgiver RIB inord as (rådgivende ingeniør bygg). Klager har i klage på sekretariatets avvisningsbeslutning fremhevet at det i CV for byggingeniør og arkitekt fremgikk at klager hadde kompetanse på konstruksjonsprinsipp, teknisk struktur, utomhusplan, lyd/akustikk og elementer knyttet til brann.
- (32) I det foreliggende tilfellet var kvalifikasjonskravet utformet på en måte som gir innklagede relativt vide rammer for å vurdere hvilke typer faglig kompetanse som var nødvendig for å oppfylle kvalifikasjonskravet, og på hvilket nivå. På bakgrunn av anskaffelsens karakter fant innklagede at det var nødvendig med kompetanse på ingeniørnivå for bygg, brann, VVS og EL, samt kompetanse som landskapsarkitekt. Det er ikke bestridt at klager ikke leverte dokumentasjon som viste at klager eller underleverandøren hadde kompetanse på nivå for rådgivende ingeniør brann, landskapsarkitekt, rådgivende ingeniør elektro/EL, og rådgivende ingeniør varme, ventilasjon, sanitær/VVS. På denne bakgrunn er klagenemnda kommet til at klager ikke har dokumentert oppfyllelse av kvalifikasjonskravene og er rettmessig avvist, jf. forskriften § 11-10 (1) bokstav a.

Konklusjon:

Lenvik kommune har ikke brutt regelverket ved å avvise klager fra konkurransen, jf. forskriften § 11-10 (1) bokstav a.

Bergen, 17. juni 2013

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Siri Teigum